

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Мікроекономіка»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Освітня програма «Облік і аудит»
Рік навчання 2, семестр 3
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання українська

Лектор курсу

Доктор економічних наук, доцент кафедри економічної теорії Бутенко Віра Михайлівна

Контактна інформація
лектора (e-mail)

butenkovera@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2584>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Мікроекономіка» є однією з найдинамічніших, найцікавіших, найнеобхідніших дисциплін, оскільки вона вивчає поведінку й механізми ухвалення рішення окремими економічними суб'єктами (мікросистемами) для досягнення своєї мети за обмежених ресурсів. У центрі уваги мікроекономіки перебувають: моделі поведінки споживача, що формують попит за певних умов; діяльність виробника та її оптимізація; ринковий попит і пропозиція; фактори, що визначають ціну та обсяги продажу на ринку окремого блага; максимізація прибутку залежно від типу ринкової структури; ефективність розподілу ресурсів тощо. Дисципліна сприяє формуванню ринково-орієнтованого економічного світогляду учасника суспільного виробництва, здатного до самостійної підприємницької діяльності в умовах динамічної ринкової кон'юнктури; допомагає оволодіти універсальним інструментарієм прийняття раціональних господарських рішень в умовах обмеженості ресурсів та наявності альтернативних варіантів їх використання.

Особливо актуальним цей курс є для студентів спеціальності «Облік і оподаткування», оскільки він сприяє формуванню у майбутніх фахівців методологічної бази мікроекономічного аналізу поведінки суб'єктів ринку завдяки використанню універсального інструментарію та мікроекономічного моделювання.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оціню вання
Модуль 1. Основи функціонування ринку				
Тема 1. Вступ до мікроекономіки	2/2	Розуміти значення категорії мікроекономіка, її об'єкти і суб'єкти. Усвідомлювати місце мікроекономіки в системі економічних знань. Володіти методологією мікроекономіки. Знати сутність економічних потреб та інтересів, економічних благ та їх класифікацію. Вміти розраховувати альтернативну вартість. Розуміти межу виробничих можливостей та вміти її графічно зображувати	Підготовка презентації або реферату Розв'язок задач	3
Тема 2. Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія		Розуміти поняття: попит та пропозиція, ринкова рівновага, аналізувати цінові та нецінові фактори, що на них впливають. Розраховувати та відображати графічно, таблично, аналітично показники обсягу попиту та ціни	Розв'язок задач	4
Тема 3. Еластичність		Знати поняття та види еластичності. Вміти розраховувати коефіцієнт еластичності. Аналізувати та практично застосовувати отримані значення показників еластичності. Засвоїти принцип "цінового механізму", ознайомитися з моделями досягнення ринкової рівноваги. Використовувати цінову еластичність попиту та пропозиції для визначення поведінки споживачів та виробників на ринку	Розв'язок задач, тестів	3
Тема 4. Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	2/2	Знати поняття, види та вигляд функцій корисності. Розуміти аксіоми поведінки споживача, поняття уподобань та вибору споживача, сутність ринкового кошика. Вміти графічно зображувати криву байдужості та лінію бюджетного обмеження, розраховувати граничну норму заміщення. Знати властивості кривої байдужості та лінії бюджетного обмеження, поняття граничної норми заміщення (MRS _{xy}). Вміти використовувати аналітичний вигляд лінії бюджетного обмеження, розрізняти просте та розширене бюджетне обмеження. Вміти зображувати графічно стан оптимального вибору споживача та використовувати його на практиці.	Розв'язок задач	4
Тема 5. Теорія ринкового попиту	2/2	Розрізняти поняття індивідуального та ринкового попиту. Вміти графічно зображувати вплив різних чинників на стан рівноваги та індивідуальний попит споживача. Розуміти поняття кривих: «дохід-споживання» та «ціна-споживання». Знати поняття: ефект доходу та ефект заміщення. Розуміти принцип встановлення ціни в умовах ринкової економіки та концепцію споживчого надлишку. Вміти визначати ринковий попит графічно та аналітично.	Розв'язок задач	3

Тема 6. Теорія фірми: виробництво	2/2	Розуміти підприємство з точки зору суб'єкта ринкових відносин, а також мотивацію діяльності підприємства. Вміти розраховувати загальну, середню та граничну продуктивність ресурсу. Знати поняття і параметри виробничої функції, її види, сутність сукупного, середнього та граничного продуктів. Розуміти сутність понять: ізокванта та ізокоста, гранична норма технологічного заміщення (MRTS). Вміти графічно зображувати та знати властивості ізокванти та ізокости	Розв'язок задач	4
Тема 7. Витрати виробництва, виручка та прибуток	2/2	Знати суть виграт виробництва, економічний та бухгалтерський підходи до їх визначення, а також особливості формування витрат у довгостроковому та короткостроковому періодах. Розуміти класифікацію та способи розрахунку виробничих витрат. Розрізняти бухгалтерські та економічні витрати, граничні витрати.	Розв'язок задач	4
Модульний контроль 1				10
Модуль 2. Ринкові структури та проблеми досягнення загальної рівноваги				
Тема 8. Ринок досконалої конкуренції	2/2	Знати ознаки та умови досконалої конкуренції, поняття конкурентної фірми та конкурентної галузі. Розуміти принцип формування попиту споживачів на продукцію конкурентної фірми; різницю між бухгалтерським, економічним та нормальним прибутком; поняття виробничого надлишку. Вміти розраховувати загальну, середню та граничну виручку фірми; визначати оптимальний обсяг випуску продукції для фірми з використанням правила максимізації прибутку. Аналізувати умови виходу фірми з галузі в короткостроковому і довгостроковому періодах та механізм формування індивідуальної і ринкової пропозиції. Знати дію парадоксу прибутку та зрозуміти наслідки державного регулювання конкурентних ринків. Розуміти відмінності стратегій товаровиробника у короткостроковому та довгостроковому періодах.	Розв'язок задач	4
Тема 9 Монопольний ринок	2/2	Розуміти суть монополій, їх ознаки та види, Знати стратегії вибору монополістом цін та обсягу виробництва. Знати зв'язок між еластичністю попиту на продукцію фірми-монополіста та загальною і граничною виручкою. Вміти розв'язувати задачу максимізації прибутку для монополіста в коротко- та довгостроковому періодах та розраховувати ціну продукції з використанням правила монополістичного ціноутворення. Аналізувати використання цінової дискримінації при формуванні ціни фірми-монополіста	Розв'язок задач	3

Тема 10. Олігополія як вид ринкової структури	2/2	Знати суть олігополії, її моделі та розповсюдження. Розуміти поняття ефективності олігополій. Вміти розв'язувати задачу максимізації прибутку для олігополії в коротко- та довгостроковому періодах	Розв'язок задач	3
Тема 11. Ринок монополістичної конкуренції	2/2	Розуміти ознаки ринку монополістичної конкуренції. Вміти визначати оптимальний обсяг продажу фірми та її цінову політику, розв'язувати задачу максимізації прибутку для фірми монополістичного конкурента в коротко- та довгостроковому періодах.	Розв'язок задач	3
Тема 12. Антимонопольна політика	2/2	Знати сутність антимонопольної політики та антимонопольне законодавство України. Розуміти необхідність державного регулювання монополії та особливості діяльності антимонопольного комітету. Знати проблеми природних монополій, особливості антимонопольної політики у різних країнах. Вміти вимірювати монопольну владу.	Розв'язок задач	3
Тема 13. Утворення похідного попиту. Ринок праці.	2/2	Вміти визначати оптимальний обсяг праці, використовуючи правило "рішення про найм". Вміти порівнювати конкурентні ринки праці та ринки праці з недосконалою конкуренцією. Розуміти практичне використання моделі "дохід-відпочинок". Знати особливості формування індивідуальної і ринкової пропозиції праці та попиту на працю.	Розв'язок задач	3
Тема 14. Ринок капіталу та природних ресурсів (землі).	2/2	Аналізувати модель міжчасового вибору в економіці та особливості формування попиту і пропозиції позичкових коштів. Вміти визначати оптимальний обсяг інвестицій для фірми, оцінювати доцільність інвестицій та використовувати правило дисконтування. Знати особливості функціонування ринків природних ресурсів, зокрема землі. Розуміти особливості встановлення орендної плати та ціни землі. Аналізувати сучасний стан земельних відносин в Україні.	Розв'язок задач	3
Тема 15. Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	2/2	Знати поняття взаємозалежності ринків, сутність зовнішніх ефектів, суспільних благ, асиметричної інформації. Розрізняти ситуації часткової та загальної рівноваги. Розуміти загальні умови ефективності конкурентної ринкової системи. Розуміти проблеми у досягненні загальної рівноваги та знати причини необхідності державного втручання в ринкову економіку. Знати причини та наслідки втручання держави в економіку, а також проблеми регулювання виробництва та споживання суспільних благ	Розв'язок задач	3
Модульний контроль 2				10
Всього				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати та презентації повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано